

Тематична рубрика: **ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВАМИ**

УДК 338.48

Галасюк С. С.

к.е.н., доцент

доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Хетагурова Д. О.

магістрант спеціальності «Готельно-ресторанна справа»

Одеський національний економічний університет

**ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМІНА «ЗАКЛАД
ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА»**

ABOUT APPROVAL OF THE APPLICATION

OF THE «HOTEL INDUSTRY ESTABLISHMENT»

У статті зроблено порівняльний аналіз нормативно-правових документів України щодо трактування термінів «готель» та «аналогічний засіб розміщення». Встановлено, що за українським законодавством саме ці типи засобів розміщення туристів повинні бути зареєстровані виключно як юридичні особи, що обмежує права фізичних осіб-підприємців на провадження готельної діяльності та звужує межі існуючої готельної бази. Виявлені певні протиріччя, які існують між нормативно-правовими актами України по засобах розміщення туристів. Запропоновано визначення поняття «заклад готельного господарства» як суб'єкта господарювання, котрий є готелем або аналогічним засобом розміщення та провадить діяльність із надання готельних послуг з обов'язковим обслуговуванням. Підтверджено доцільність застосування цього терміну на підставі проведення аналізу статистичних даних по закладах готельного господарства Одеського регіону.

Ключові слова: *готель; аналогічний засіб розміщення; готельне господарство; заклад готельного господарства; нормативно-правові акти; статистичні показники.*

В статье проанализированы понятия «гостиница» и «аналогичное средство размещения», применяемые в нормативно-правовых документах Украины. Установлено, что по украинскому законодательству именно эти типы средств размещения должны быть зарегистрированы исключительно в качестве юридических лиц, что ограничивает права физических лиц-предпринимателей на осуществление гостиничной деятельности и суживает границы существующей гостиничной базы. Выявлены противоречия, которые существуют между нормативно-правовыми актами Украины по средствам размещения. Предложено определение понятия «заведение гостиничного хозяйства» как субъекта хозяйствования, который является гостиницей или аналогичным средством размещения и осуществляет деятельность по предоставлению гостиничных услуг с обязательным обслуживанием. Подтверждена целесообразность применения этого термина на основании анализа статистических данных по заведениям гостиничного хозяйства Одесского региона.

Ключевые слова: *гостиница; аналогичное средство размещения; гостиничное хозяйство; заведение гостиничного хозяйства; нормативно-правовые акты; статистические показатели.*

The article analyzes the interpretation of the terms «hotel» and «similar accommodation establishment» according to the regulatory documents of Ukraine. It is established that under Ukrainian law, these types of accommodation establishments should be registered exclusively as legal entities, which limits the rights of sole entrepreneurs to conduct hotel business and narrows the boundaries of the existing hotel base. The contradictions that exist between the regulatory legal acts of Ukraine on the accommodation establishments are revealed. The purpose of the article is to determine the feasibility of introducing into the regulatory and scientific sphere the concept of «hotel industry establishment» instead of «enterprise» for such groups of collective accommodation establishments as «hotels» and «similar accommodation establishments». On the

basis of comparative analysis of normative legal documents of Ukraine, it is necessary to identify problems with establishing the real capacity of accommodation establishments and conditions of hotel business taking into account the organizational and legal form of economic entities. Research of official statistics on the Odessa region will allow to make certain recommendations on optimization of structure of hotel establishments. The methodological basis of the article is the general scientific and special methods of investigation of: scientific abstractions, theoretical generalization and comparison – for specification of the conceptual framework, the analysis of the total number of the hotel type establishments; economic and statistical methods (grouping, tabular) – to conduct the analysis of the main aspects for development of tourism accommodation over a period of years. The authors propose to define the concept of «hotel industry establishment» as a business entity, which is a hotel or similar accommodation establishment and conducts business with mandatory hotel services. The expediency of using this term on the basis of the analysis of statistics on hotel industry establishments of the Odessa region was confirmed. It is pointed out the necessity of terminology optimization according to National Standard of Ukraine 4527:2006 «Touristic services. Tourism Accommodation. Terminology». It is recommended to harmonize the types of placement facilities for which statistical observations are made in the Form «Report on the Activity of Collective accommodation establishments», with the updated requirements of this National Standard.

Key words: *hotel; similar accommodation establishments; hotel industry; hotel industry establishment; regulatory legal acts; statistical indicators.*

Постановка проблеми. Послуга з тимчасового розміщення (проживання) є основною складовою при формуванні туристичного продукту та організації самостійної подорожі. В Україні розроблена та набула чинності нормативно-правова база по засобах розміщення туристів, проте дотепер існують певні протиріччя між її окремими документами. Через це неможливо

встановити справжню ємкість готельної бази; створити зручні умови підприємцям для провадження діяльності в цьому секторі економіки; оцінити сучасний стан, виявити проблеми та тенденції розвитку засобів розміщення.

Аналізуючи нормативно-правову базу провадження готельної діяльності, було з'ясовано, що незважаючи на активне застосування в теорії та практиці терміну «готельне господарство», його визначення не містить жодний законодавчий документ (на відміну від терміну «ресторанне господарство», вимоги до закладів якого встановлені у національному стандарті ДСТУ 4281:2004). Крім того, Законом України «Про туризм» передбачено, що готелі та аналогічні їм засоби розміщення повинні функціонувати тільки як юридичні особи, що значною мірою обмежує права фізичних осіб-підприємців (ФОП), які також бажають здійснювати діяльність в готельному бізнесі.

Для подолання існуючих проблем потрібно проаналізувати трактування термінів «готель» та «аналогічний засіб розміщення» за окремими нормативно-правовими документами України, обґрунтувати доцільність уведення в обіг поняття «заклад готельного господарства», дослідити структуру закладів готельного господарства на підставі офіційних статистичних даних та рекомендувати певні пропозиції щодо удосконалення термінології у сфері гостинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що численні спроби вчених, зокрема [1; 2; 3; 4; 5], виявити реальні контури готельної бази України не мають бажаного результату через протиріччя у нормативно-правових актах з цього питання. Крім того, деякі законодавчі документи [6; 7] встановлюють певні перешкоди для провадження господарської діяльності засобами розміщення та їх правильного позиціонування на ринку готельних послуг. У наукових працях [4; 9; 10] було запропоновано та набуло подальшого розвитку визначення терміну «готельне господарство». Проте досліджень про кількість та основні показники діяльності саме «закладів готельного господарства» дотепер не вистачає.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні доцільності впровадження в нормативно-правову та наукову сферу поняття «заклад готельного господарства» замість «підприємство» для таких груп колективних засобів розміщення, як «готелі» та «аналогічні засоби розміщення». На підставі проведення порівняльного аналізу нормативно-правових документів України потрібно виявити проблеми зі встановленням реальної ємності засобів розміщення та умов провадження готельного бізнесу з урахуванням організаційно-правової форми суб'єктів господарювання. Дослідження офіційних статистичних даних по Одеському регіону дозволить зробити певні рекомендації щодо оптимізації структури закладів готельного господарства.

Виклад основного матеріалу дослідження. За результатами попередніх досліджень [9; 10] встановлено, що термін «готельне господарство», який широко застосовується у науковій фаховій літературі, а також на практиці, дотепер не знайшов відбиття в законодавчих актах та національних стандартах по засобах розміщення. Найчастіше готельне господарство ототожнюється із діяльністю готелів та аналогічних засобів розміщення, однак згідно із Законом України «Про туризм» ці об'єкти мають функціонувати лише як юридичні особи-підприємства. Таким чином, засоби розміщення, що мають усі ознаки готелів або аналогічних їм засобів, але оформлені як фізичні особи-підприємці, повинні вилучатися із цієї сукупності, що значно звужує рамки існуючої готельної бази України.

Для введення в нормативно-правову базу терміна «готельне господарство» було запропоновано його визначення: «це форма підприємництва, яка здійснюється суб'єктами господарювання, представленими у вигляді готелів та аналогічних засобів розміщення, з метою надання готельних послуг з обов'язковим обслуговуванням» [4]. Формулювання терміну «готельне господарство» саме у такому контексті пояснюється наступним:

- готельне господарство представлено не просто сукупністю двох груп

колективних засобів розміщення, а вказує на провадження господарської діяльності, що здійснюється, як зазначено у Господарському кодексі України [11], для досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку;

– заклади готельного господарства можуть бути зареєстровані не тільки як юридичні особи-підприємства, але і як фізичні особи-підприємці, що суттєво розширить межі існуючого готельного фонду країни та дасть змогу підприємцям правильно позиціонувати власні засоби розміщення на ринку готельних послуг [4].

Для обґрунтування доцільності використання терміну «заклад готельного господарства» нами розроблено табл. 1, в якій зібрані всі трактування термінів «готель» та «аналогічний засіб розміщення», що зазначенні в нормативно-правових документах України.

Вивчення термінології з табл. 1 дозволило зробити такі висновки:

– у визначення поняття «засіб розміщення» за національними стандартами України [13; 13; 14] відсутня вказівка на застосування будь-якої організаційно-правової форми;

– за Законом України «Про туризм» [7] та за «Порядком надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)» [8] встановлюється, що організаційно-правова форма засобу розміщення залежить від групи, до якої він має відношення: готелі та аналогічні засоби розміщення – юридичні особи, спеціалізовані та інші колективні засоби розміщення – юридичні особи та ФОП, індивідуальні засоби розміщення – фізичні особи без державної реєстрації в якості підприємців. Таким чином, за межами реальної готельної бази знаходяться готелі та аналогічні засоби розміщення, оформлені як ФОП, а також усі індивідуальні засоби розміщення, господарську діяльність яких простежити дуже складно, а контролювати неможливо;

Таблиця 1

Трактування термінів «готель» та «аналогічний засіб розміщення» у нормативно-правових документах України

Документ	Визначення термінів		Примітки
	Готель	Аналогічний готелю засіб розміщення	
ДСТУ 4268:2003	<u>Засіб розміщення</u> , в якому надають готельні послуги, не обмежені щоденним заправлінням ліжок, прибиранням кімнат та санвузлів [12]	<u>Засіб розміщення</u> , що складається з номерів і надає обмежені готельні послуги, зокрема щоденне заправління ліжок, прибирання кімнат та санвузлів [12]	Засіб розміщення – <u>будь-який об'єкт</u> , в якому регулярно або час від часу надають послуги розміщення для ночівлі [12]
ДСТУ 4269:2003	Підприємство будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, що надає <u>готельні послуги</u> , не обмежені щоденним заправлінням ліжок, прибиранням кімнат та санвузлів [13]	-	Готельна послуга – <u>діяльність з розміщення</u> та надавання тимчасового проживання споживача у засобах розміщення, а також інша діяльність, пов'язана з розміщенням та тимчасовим проживанням [13]
ДСТУ 4527:2006	Засіб розміщення, який має номерний фонд, службу приймання, інші служби, які забезпечують надавання <u>готельних послуг</u> [14]	-	Готельна послуга – дії <u>виконавця</u> з тимчасового розміщення споживача; Виконавець – <u>підприємство, установа, організація або громадянин-підприємець</u> , які виконують роботи або надають послуги [14]
Закон України «Про туризм»	<u>Підприємство</u> будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, що складається з шести і більше номерів та надає готельні послуги з тимчасового проживання з обов'язковим обслуговуванням [7]	<u>Підприємство</u> будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, що складається з номерів і надає обмежені готельні послуги, включно з щоденним заправлінням ліжок, прибиранням кімнат та санвузлів [7]	Підприємство – це <u>юридична особа</u> , яка має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом [11]
Форма 1-КЗР	<u>Колективні засоби розміщення</u> , що складаються більше ніж з шести номерів; мають єдине керівництво; надають готельні послуги, зокрема обслуговування в номерах, щоденне заправління ліжок та прибирання кімнат і санвузлів; згруповані в класи і категорії відповідно до переліку надаваних послуг та наявного устаткування і не входять до категорії спеціалізованих закладів [15]		колективні – засоби розміщення загальною кількістю місць 30 або більше; знаходяться у власності <u>юридичних та фізичних осіб-підприємців</u> [8]

Створено авторами за джерелами: [7; 8; 11; 12; 13; 14; 15].

– у ДСТУ 4527:2006 [14] зазначено, що готельні послуги мають надаватися «підприємствами, установами, організаціями або громадянами-підприємцями», тобто юридичними особами та ФОП, що суперечить іншим нормативно-правовим документам, а саме – [7] та [13];

– за інструкцією до заповнення форми статистичного спостереження № 1-КЗР [15] протягом 2011-2017 років усі готелі та аналогічні засоби розміщення будь-яких організаційно-правових форм повинні були звітувати про свою діяльність; проте починаючи з 2018 року звіти мають надавати тільки юридичні особи, а кількість показників, що враховуються, значно зменшена.

Таким чином, ми пропонуємо:

– скасувати у Законі України «Про туризм» норму про обов'язкову реєстрацію готелю та аналогічного засобу розміщення в якості юридичної особи;

– викласти поняття «заклад готельного господарства» в такому сенсі – це *суб'єкт господарювання*, який є готелем або аналогічним засобом розміщення та провадить діяльність із надання готельних послуг з обов'язковим обслуговуванням;

– відновити форму статистичного спостереження № 1-КЗР з урахуванням звітів готелів та аналогічних засобів розміщення *всіх* організаційно-правових форм.

Підтвердженням доцільності попередніх пропозицій є дані табл. 2, в якій наочно представлена структура закладів готельного господарства залежно від їх організаційно-правової форми на прикладі Одеської області.

Аналіз відомостей табл. 2 дозволяє зробити висновок, що систематизація закладів, яка застосована в статистичних щорічниках, не відповідає їх групуванню по типах згідно із національними стандартами України. Наприклад, за даними статистики, багато з них потрапили у групу «спеціалізовані засоби розміщення». Це санаторії, пансіонати, профілакторії,

будинки та бази відпочинку, які за ДСТУ 4527:2006 враховуються серед готелів та аналогічних засобів розміщення.

Таблиця 2

Структура закладів готельного господарства Одеської області
залежно від їх організаційно-правової форми

Типи готелів та аналогічних засобів розміщення	Од. вим.	Значення показників по роках								
		2013			2015			2017		
		Загалом	у т. ч.:		Загалом	у т. ч.:		Загалом	у т. ч.:	
			Юр. особ.	ФОП		Юр. особ.	ФОП		Юр. особ.	ФОП
Готелі	Од.	103	57	46	119	74	45	134	67	67
	%	100	55	45	100	62	38	100	50	50
Хостели	Од.	4	0	4	5	0	5	5	0	5
	%	100	0	100	100	0	100	100	0	100
Гуртожитки для приїжджих	Од.	10	5	5	13	4	9	5	1	4
	%	100	50	50	100	31	69	100	20	80
Турбази, студентські літні табори тощо	Од.	136	15	121	113	12	101	64	12	52
	%	100	11	89	100	11	89	100	19	81
Загалом по Одеській області	Од.	253	77	176	250	90	160	208	80	128
	%	100	30	70	100	36	64	100	38	62

Створено авторами за джерелом: [15].

З іншого боку, в статистичних збірниках до готельної бази увійшли дані про гуртожитки для приїжджих, які є іншими колективними засобами розміщення. Однак у даному випадку предметом дослідження є не встановлення відповідності між типологією засобів розміщення за ДСТУ 4527:2006 та формою статистичної звітності, а вивчення структури закладів готельного господарства за їх організаційно-правовими формами.

Так, дані табл. 2 свідчать, що за 2013-2017 роки частка закладів готельного господарства, зареєстрованих як юридичні особи, становить 30-38%, тобто лише третину від їх сукупності. Урізноманітнює ситуацію розгляд цих закладів за типами: співвідношення між юридичними особами та

ФОП як 50% : 50% характерно для готелів, 20% : 80% - для турбаз та гуртожитків, а хостели 100%-во належать фізичним особам-підприємцям.

Тенденції розвитку закладів готельного господарства за окремими показниками можна простежити за даними табл. 3, на підставі аналізу яких виявлено, що за період 2013-2017 років:

- загальна одноразова місткість закладів готельного господарства Одеського регіону практично не змінилась. Проте кількість місць у засобах розміщення, оформлених як юридичні особи, збільшилась на 11,9%, а в тих, що зареєстровані як фізичні особи-підприємці, навпаки, зменшилась – на 18,5%. Дану ситуацію спричинило уведення в експлуатацію щонайменше 10 готелів-юридичних осіб з більш потужним номерним фондом, ніж у 21 нового готеля-ФОП;

- загальна кількість закладів готельного господарства зменшилась майже на 20% за рахунок виведення із експлуатації 48 засобів розміщення, оформлених як ФОП. Проте саме останні складають більшість в структурі – їх удвічі більше, ніж тих, що зареєстровані як юридичні особи;

- середня місткість закладів готельного господарства значно відрізняється залежно від організаційно-правової форми їх функціонування. Даний показник у засобів розміщення, оформлених як юридичні особи, майже у 4 рази перевищує аналогічний у закладів, що зареєстровані як фізичні особи-підприємці;

- провідним типом закладів готельного господарства за ємкістю є готелі, оформлені як юридичні особи, – їх одноразова місткість становить 91,5% за підсумками 2017 року;

- провідним типом закладів готельного господарства за кількістю засобів розміщення, оформлених як фізичні особи-підприємці, були турбази – їх кількість становила 68,8% за підсумками 2013 року, але зараз вона значно зменшилась – практично удвічі.

Таблиця 3

Ємкість закладів готельного господарства Одеської області
залежно від їх організаційно-правової форми

Показники		Значення показників по роках						Зміна значень показників 2017 р. до 2013 р., %	
		2013		2015		2017			
		Юр. особ.	ФОП	Юр. особ.	ФОП	Юр. особ.	ФОП	Юр. особ.	ФОП
Готелі	Одноразова місткість, місць	5597	1433	7995	1417	7291	1523	30,3	6,3
	Кількість закладів, од.	57	46	74	45	67	67	17,5	45,7
	Середня місткість закладів, місць	98	31	108	31	109	23	11,2	-25,8
Хостели	Одноразова місткість, місць	0	104	0	172	0	202	0	94,2
	Кількість закладів, од.	0	4	0	5	0	5	0	25,0
	Середня місткість закладів, місць	0	26	0	34	0	40	0	53,8
Гуртожитки для приїжджих	Одноразова місткість, місць	113	145	79	205	18	263	-84,1	81,4
	Кількість закладів, од.	5	5	4	9	1	4	-80,0	-20,0
	Середня місткість закладів, місць	23	29	20	23	18	66	-21,7	127,6
Турбази, студентські літні табори тощо	Одноразова місткість, місць	1403	2068	611	3717	654	1070	-53,4	-48,3
	Кількість закладів, од.	15	121	12	101	12	52	-20,0	-57,0
	Середня місткість закладів, місць	94	17	51	37	55	21	-41,5	23,5
Загалом по Одеській області	Одноразова місткість, місць	7113	3750	8685	3717	7963	3058	11,9	-18,5
	Кількість закладів, од.	77	176	90	160	80	128	3,9	-27,3
	Середня місткість закладів, місць	92	21	97	23	100	24	8,7	14,3

Створено авторами за джерелом: [15].

Відомості табл. 4 наочно відображають існуючий занепад, що стосується організації роботи закладів готельного господарства, зареєстрованих як фізичні особи-підприємці.

Таблиця 4

Рівень завантаження закладів готельного господарства Одеської області
залежно від їх організаційно-правової форми

Показники	Значення показників по роках						Зміна значень показників 2017 р. до 2013 р., %	
	2013		2015		2017		Юр. особи	ФОП
	Юр. особи	ФОП	Юр. особи	ФОП	Юр. особи	ФОП		
Одноразова місткість закладів, місць	7113	3750	8685	3717	7963	3058	11,9	-18,5
Тривалість перебування приїжджих, людино-дів	464230	236991	356446	211600	484064	143566	4,3	-39,4
Рівень завантаження закладів готельного господарства, %	17,9	17,3	11,2	15,6	16,7	12,9	-6,7	-25,4
Кількість розміщених приїжджих, осіб	195048	100250	159607	80979	187275	64826	-4,0	-35,3
Середня тривалість перебування приїжджих, людино-дів	2,4	2,4	2,2	2,6	2,6	2,2	8,3	-8,3

Створено авторами за джерелом: [15].

За відомостями табл. 3 з'ясовано, що одноразова місткість готелів-ФОП зросла на 6,3%, а їх кількість – на 45,7%, що свідчить про їх невеликий номерний фонд. Проте за даними табл. 4 можна зробити висновок, що закриття практично кожної другої турбази та студентського літнього табору значно погіршило показники засобів розміщення, зареєстрованих як ФОП. Так, за 2013-2017 роки кількість розміщених в них осіб скоротилася на 35%, а тривалість їх перебування – майже на 40%, що спричинило зменшення рівня завантаження до 12,9%, а це на чверть нижче аналогічного показника за 2013 рік. Середня тривалість перебування в цих закладах становить лише 2,2 доби, що вкрай мало для засобів розміщення рекреаційного типу.

Проте саме заклади готельного господарства, оформлені як ФОП, навіть у 2017 році, який був для них найгіршим за досліджуваний період, забезпечують обслуговування третини всіх розміщених осіб.

Варто відзначити, що заклади готельного типу, зареєстровані як ФОП,

не мають права на отримання категорії, що заважає їм правильно позиціонуватися на ринку готельних послуг.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що справжня ємкість готельної бази Одеського регіону та України загалом невідома через недосконалість нормативно-правової бази провадження готельного бізнесу та здійснення статистичних спостережень.

Аналіз ключових показників діяльності закладів готельного господарства Одеської області за 2013-2017 роки свідчить про існування таких позитивних тенденцій, як збільшення одноразової місткості готелів серед ФОП та зростання їх частки у загальній кількості готелів. Проте всі ці показники мають низькі значення, які не відповідають наявним туристично-рекреаційним ресурсам нашої країни.

Існують також негативні тенденції у розвитку готельної бази Одеського регіону: недостатня потужність готельного господарства; недосконала структура його закладів; зменшення ємкості засобів розміщення, особливо тих, що оформлені як ФОП; закриття багатьох типів закладів протягом досліджуваного періоду часу; скорочення загальної кількості розміщених та тривалості їх перебування, зниження коефіцієнту завантаження тощо.

Для подолання існуючих проблем та вдосконалення діяльності в готельному господарстві України ми пропонуємо:

- вилучити із Закону України «Про туризм» положення, згідно з яким готелем та аналогічним засобом розміщення може бути виключно юридична особа;
- запровадити на законодавчому рівні термін «заклад готельного господарства» в редакції, запропонованої в даній статті;
- оптимізувати термінологію ДСТУ 4527:2006 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення»;
- узгодити типи засобів розміщення, за якими здійснюються статистичні спостереження в Україні, з оновленими вимогами даного національного стандарту;

– відновити форму статистичного спостереження № 1-КЗР з урахуванням звітів готелів та аналогічних засобів розміщення всіх організаційно-правових форм.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Шикіна О. В. Організаційно-економічне забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Одеса, 2015. 317 с.
2. Галасюк С. С. Проблеми визначення ємкості готельної бази в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка*. Ужгород: УжНУ, 2011. № 33. Ч. 3. С. 36-41.
3. Капліна А. С. Організаційно-економічний механізм управління розвитком підприємств готельного господарства : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Полтава, 2016. 247 с.
4. Галасюк К. А. Оцінка інноваційного потенціалу підприємств готельного господарства : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Одеса, 2016. 304 с.
5. Нездоймінов С. Г. Сучасні проблеми регіонального розвитку в сфері готельного господарства. *Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці* : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 19 жовтня 2017 р. Полтава: ПУЕТ, 2017. С. 186-189.
6. Милашко О. Г. Статистичне оцінювання засобів розміщення Одеської області. *Вісник соціально-економічних досліджень*. Одеса, 2013. № 1 (48). С. 264-270.
7. Про туризм : Закон України від 19 вересня 1995 року № 324/95-ВР. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95> (дата звернення 15.10.2019).
8. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. № 297. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006> (дата звернення 15.10.2019).

9. Galasyuk S. S., Naimark K. A. Development trends of the hotel industry establishments. *Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities : Collective monograph*. Poland: Publishing House «Baltija Publishing», 2019. P. 489-502.
10. Галасюк С. С. Структура закладів готельного господарства України: термінологічні уточнення. *Сучасний стан та перспективи розвитку туризму*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 2-4 травня 2018 р. Чернівці: Технодрук, 2018. С. 56-59.
11. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/436-15> (дата звернення 15.10.2019).
12. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги : Національний стандарт України від 1 липня 2004 року, № 4268:2003. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 14 с.
13. Послуги туристичні. Класифікація готелів : Національний стандарт України від 1 липня 2004 року, № 4269:2003. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 18 с.
14. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення : Національний стандарт України від 1 жовтня 2006 року, № 4527:2006. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 28 с.
15. Колективні засоби розміщення в Україні за 2013-2017 роки: статистичні бюлетені. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 15.10.2019).

REFERENCES:

1. Shykina O. V. (2015) *Orhanizatsiyno-ekonomichne zabezpechennya funktsionuvannya hotel'nykh pidpryyemstv maloyi mistkosti* [Organizational and economic support of functioning of small hotel enterprises] (PhD Thesis), Odessa: Odessa National Economic University.
2. Galasyuk S. S. (2011) *Problemy vyznachennya yemkosti hotel'noyi bazy v Ukrayini* [Problems of determining the capacity of the hotel base in Ukraine].

Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu – Scientific Bulletin of the Uzhgorod University, vol. 33, pp. 69-75.

3. Kaplyna A. S. (2016) *Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm upravlinnya rozvytkom pidpryyemstv hotel'noho hospodarstva* [Organizational and economic mechanism for managing the development of hotel enterprises] (PhD Thesis), Poltava: Poltava University of Economics and Trade.
4. Galasiuk K. A. (2016) *Otsinka innovatsiynoho potentsialu pidpryyemstv hotel'noho hospodarstva* [The estimation of innovative potential of hotel industry enterprises] (PhD thesis), Odessa: Odessa National Economic University.
5. Nezdoymynov S. G. (2017) *Suchasni problemy rehional'noho rozvytku v sferi hotel'noho hospodarstva* [Modern problems of regional development in the sphere of hotel management]. Proceedings of the *Management of development of socio-economic systems in the new economy (Ukraine, Poltava, October 19, 2017)*, Poltava: Poltava University of Economics and Trade, pp. 186-189.
6. Mylashko O. G. (2013) *Statystychne otsynyuvannya zasobiv rozmishchennya Odes'koyi oblasti* [Statistical evaluation of means of accommodation of Odessa region]. *Bulletin of socio-economic research – Scientific Bulletin of the Odessa National Economic University*, vol. 1 (48), pp. 264-270.
7. Zakon Ukrainy «Pro turyzm» [The Law of Ukraine «About tourism»]. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-bp> (accessed 15 October 2019).
8. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny «Poryadok nadannya posluh z tymchasovoho rozmishchennya (prozhyvannya)» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Procedure for providing temporary accommodation (accommodation) services»]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua> (accessed 15 October 2019).
9. Galasyuk S. S., Naimark K. A. (2019) Development trends of the hotel industry establishments. *Strategic Management: Global Trends and National*

Peculiarities. – Collective monograph. Poland: Publishing House «Baltija Publishing», pp. 489-502 (in English).

10. Galasyuk S. S. (2018) Struktura zakladiv hotel'noho hospodarstva Ukrayiny: terminolohichni utochnennya [Structure of hotel facilities: terminological clarifications]. Proceedings of the *Suchasnyy stan ta perspektyvy rozvytku turyzmu (Ukraine, Chernivtsi, May 2-4, 2018)*, Chernivtsi: PVKF «Tekhnodruk», pp. 56-59.
11. Hospodars'kyy kodeks Ukrayiny [Economic Code of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/436-15> (accessed 15 October 2019).
12. Posluhy turystychni. Zasoby rozmishchennya. Zahal'ni vymohy [Tourist services. Tourism Accommodation. General requirements] (2004) *National Standard of Ukraine 4268:2003 from 1st of July 2004*. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukraine.
13. Posluhy turystychni. Klasyfikatsiya hoteliv [Classification of hotels] (2004) *National Standard of Ukraine 4269:2003 from 1st of July 2004*. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukraine.
14. Posluhy turystychni. Zasoby rozmishchennya. Terminy ta vyznachennya [Tourist services. Tourism Accommodation. Terminology] (2006) *National Standard of Ukraine 4527:2006 from 10th of October 2006*. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukraine.
15. Kolektyvni zasoby rozmishchennya v Ukrayini za 2013-2017 roky: statystychni byuleteni [Collective accommodation establishments in Ukraine for 2013-2017: Statistical Bulletins]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 15 October 2019).

Galasyuk Svitlana

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at Department of Tourism and Hotel and Restaurant
Business

Khetagurova Diana

Student of a magistracy
Odessa National Economic University

**ABOUT APPROVAL OF THE APPLICATION
OF THE «HOTEL INDUSTRY ESTABLISHMENT»**

The purpose of the article. In Ukraine, a regulatory framework for tourist accommodation has been developed and has come into force, but there are still some contradictions between its separate documents. This makes it impossible to establish the true capacity of the hotel base; create convenient conditions for entrepreneurs to carry out activities in this sector of the economy; assess the current state, identify problems and trends in the development of accommodation establishments. According to the Law of Ukraine «On Tourism» it is stipulated that hotels and similar accommodation establishments should function only as legal entities, which significantly limits the rights of sole entrepreneurs, who also wish to engage in hotel business.

In order to overcome the existing problems, it was decided to determine the nature and substantiate the feasibility of introducing the term «hotel industry establishments» into the legal and scientific sphere, as well as to study their structure on the basis of the analysis of official statistics in the Odessa region.

Methodology. The methodological basis of the article is the general scientific and special methods of investigation of: scientific abstractions, theoretical generalization and comparison – for specification of the conceptual framework, the analysis of the total number of the hotel type establishments; economic and statistical methods (grouping, tabular) – to conduct the analysis of the main aspects for development of tourism accommodation over a period of years.

Results. Based on the analysis of the interpretation of the terms «hotel» and «similar accommodation establishment» according to separate normative legal documents of Ukraine, it is proposed to: to cancel in the Law of Ukraine «On Tourism» the requirement for mandatory registration of a hotel and similar means of residence as a legal entity; to interpret the term «hotel industry establishment» in this sense is a business entity that is a hotel or similar accommodation establishment and carries on the activity of providing obligatory hotel services; to renew the form of statistical observation «Report on the activity of collective accommodation establishments» taking into account the reports of hotels and similar establishments of accommodation of all organizational and legal forms; to optimize the terminology of Ukraine's national standards for placement; to harmonize the types of accommodation establishments used for statistical surveys in Ukraine with the updated requirements of national standards.

Confirmation of the feasibility of the previous proposals is the analysis of statistical indicators that clearly reflect the structure of hotel industry establishments, depending on their organizational and legal form on the example of Odessa region.

Practical implications. The use of the term «hotel industry establishment» will give an opportunity to define the real boundaries of the hotel base of Ukraine. Owners of hotels and similar accommodation units registered as sole entrepreneurs will be able to receive the appropriate category and present their own opportunities in the hotel services market.

Value/originality. The analysis conducted in the article showed that the systematization of establishments used in the statistical yearbooks does not correspond to their grouping by types according to the national standards of Ukraine. Therefore, there is a need for further research on the optimization of terminology for accommodation facilities, taking into account the proposed concept of a hotel industry establishment.